

Türkiye’de Orff- Schulwerk Yaklaşımının Dünü Bugünü

Ali ÖZTÜRK**

Anadolu Üniversitesi

Özet

Türkiye’de Orff Öğretisi olarak da adlandırılan Orff Schulwerk yaklaşımı, müzik, dans, devinim ve söz öğelerinin, eğitsel etkinlikler bütünlüğünde kullanılmasıdır. Diğer bir deyişle yukarıda belirtilen öğelerin, müzik başta olmak üzere değişik eğitim alanlarında temel ifade aracı olarak değerlendirilmesidir. Farklı diller ve kültürlerden hareketle evrenselliği yakalayan Orff- Schulwerk yaklaşımı temel müzik eğitimi başta olmak üzere disiplinler arası bir çalışma anlayış ve programını da kendi iç dinamiklerinde ortaya koyabilmiştir. Bugün dünyanın değişik yerlerinde farklı dil ve kültürlerden hareketle evrenselliği yakalayan Orff- Schulwerk yaklaşımı Türkiye’de geç denilebilecek bir tarihte tanınmaya başlamıştır. Orf Öğretisi konusunda bugüne değin yapılanların bilinmesi, bundan sonra yapılacaklara yön verecektir. Gerek akademik çevrelerde, gerekse özel kurumlardaki uygulamaların bilinmesi, gelişimin gözlenmesi tarihsel dizin oluşturma bakımından da önem taşımaktadır. Bu araştırmada Orff- Schulwerk yaklaşımının Türk eğitim sistemi içinde bugüne değin geçirdiği süreç ele alınmıştır. Alanyazın tarandıktan sonra veri toplamak amacıyla başlangıcından bugüne Orff- Schulwerk yaklaşımı çalışmalarının içinde bulunan Muzaffer Arkan, Ali Uçan, İnci Baykara ve 2002 yılında ölen Lizoletto Sey’in deneyimlerini aktarması için Rana Uluç Sey ile görüşme yapılmıştır. Elde edilen bilgiler yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak yorumlanmıştır.

Anahtar sözcükler: Orff-Schulwerk, müzik eğitimi, dans, devinim, söz.

Abstract

The Orff-Schulwerk approach is to be used the components of music, dance and speech under the name of educational activities. In other words, the components, stated above, are to become evaluated as a basic expression means in different educational fields, especially in music one. Orff-Schulwerk approach ,globalised today thanks to different cultures and languages in different sides of world has been recognised not so early in Turkey. To become known what has been done about the literature till now will direct towards what is going to be done after that. In this research, the process which Orff-Schulwerk approach has passed in Turkish education system till now, has been taken up. The interview has been done with Rana Uluç Sey so as to transfer the experiences of Lizoletto Sey (died in 2002), İnci Baykara, Ali Uçan and Muzaffer Arkan who have participated in the activities of Orff-Schulwerk approach from its beginning to now with the aim of collecting data after searching the literature. The obtained informations have been interpreted by using semi-structured interview.

Keywords: Orff-Schulwerk, music education, dance, movement, speech.

* Bu çalışma, 02-04 Aralık 2005 tarihleri arasında Ankara Üniversitesi ve Çağdaş Drama Derneği tarafından düzenlenen 2. Uluslararası Orff-Schulwerk Sempozyumunu kapsamında, Orff Öğretisinin Türk Eğitim Sistemine Yansımaları isimli panelde sunulan bildiriden geliştirilmiştir.

Yrd. Doç. Dr., Anadolu Üniversitesi, İlköğretim Bölümü, Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı, E-posta: alio@anadolu.edu.tr

Giriş

Türkiye’de “Orff Öğretisi” olarak da adlandırılan Orff-Schulwerk yaklaşımı, müzik, dans, devinim ve söz öğelerinin, eğitsel etkinlikler bütünlüğünde kullanılmasıdır. Diğer bir deyişle yukarıda belirtilen öğelerin, müzik başta olmak üzere değişik eğitim alanlarında temel ifade aracı olarak değerlendirilmesidir. Farklı diller ve kültürlerden hareketle evrenselliği yakalayan Orff- Schulwerk yaklaşımı, temel müzik eğitimi başta olmak üzere disiplinler arası bir çalışma anlayış ve programını da kendi iç dinamiklerinde ortaya koyabilmiştir.

Bugün dünyanın değişik yerlerinde farklı dil ve kültürlerden hareketle evrenselliği yakalayan Orff- Schulwerk yaklaşımı Türkiye’de geç denilebilecek bir tarihte tanınmaya başlamıştır. Orff- Schulwerk yaklaşımı konusunda bugüne değin yapılanların bilinmesi, bundan sonra yapılacaklara yön verecektir. Gerek akademik çevrelerde, gerekse özel kurumlardaki uygulamaların bilinmesi, gelişimin gözlenmesi tarihsel dizin oluşturma bakımından da önem taşımaktadır.

Bu araştırmada Orff- Schulwerk yaklaşımının Türk eğitim sistemi içinde bugüne değin geçirdiği süreç ele alınmıştır. Alanyazın tarandıktan sonra veri toplamak amacıyla başlangıcından bugüne Orff- Schulwerk yaklaşımı çalışmalarının içinde bulunan Muzaffer Arkan, Ali Uçan, İnci Baykara ve 2002 yılında aramızdan ayrılan Lizoletto Sey’in deneyimlerini aktarması için Rana Uluç Sey ile görüşme yapılmıştır. Elde edilen bilgiler, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak yorumlanmıştır.

Carl Orff’un 1923 yılında Dorothee Günther ile başlayan işbirliği ve ardından kurdukları Günter-Schule, güçlü bir eğitim tohumunun başlangıç noktası olmuştur. Çoğunlukla vurmali çalgıların kullanımıyla gerçekleştirilen ritmik jimnastik ve dans çalışmalarını, yeni yaratıcı çalışmalar izlemiştir. 1925 yılında Günter-Schule’ye Gunild Keetman’ın öğrenci olarak katılmasıyla Orff’un o güne değin üzerinde çalıştığı öğretiyeye ilişkin görüşleri yepyeni bir boyut kazanmıştır. Carl Orff’la Gunild Keetman 1948 yılında yapmaya başladıkları “Orff-Schulwerk, Çocuklar İçin Müzik” adlı radyo programlarında düşüncelerini uygulama olanakları bulmuşlardır. Bu programlarda müzik yaparken çalgı çalınır, dans edilir, şarkı söylenir yaratıcı söz ve konuşma etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Kaydedilen bu etkinlikler öğretinin temelini oluşturan “Çocuklar İçin Müzik” adlı beş ciltlik kitapta toplanmıştır. Bu kitaplarda bir yandan konuşma, tekerleme ve sayışmalar çıkış noktası olarak kabul edilerek, öğretinin sözel yanının oluşması sağlanmıştır. Söz ögesinin yanı sıra, bedensel devinimler ve dansın müzikle birlikteliği sağlanmış; sonunda da bu üç ögenin Orff- Schulwerk yaklaşımına temel oluşturması öngörülmüştür. Orff ve Keetman, çalışmalarına 1961’de Salzburg Mozarteum Akademisi’nde Orff-Schulwerk Merkezi’ni açarak devam etmişler ve burada seminerler düzenlemişlerdir. 1963 yılında Orff Enstitüsü’ne dönüştürülen bu oluşum ile müzik ve hareket eğitimi için öğretmenler yetiştirilmeye başlanmıştır. Orff Enstitüsü’nde bugün hâlâ dünyanın dört bir yanından Orff- Schulwerk ile ilgilenenlere eğitim, seminer ve araştırma olanakları sunulmaktadır.

Çocuk ve yetişkinin kendini ifade etmesinde Müzik-Dans/Devinim ve Söz’ün bileşenlerinin kullanılıyor olması öğretiyi çok güçlü kılmaktadır. Bireysel ifade ve yaratıcılığın

geliştirilmesinden, küme dinamiklerine, toplumsallaşmaya değin, amaç ve hedef davranışlar bulmak olasıdır bu yaklaşımda. Patlayan tohum gibi, bugün dünyanın dört bir yanında yeşeren fidanlara dönüşmüştür. Ulaşılabilen bilgiler, yapılan görüşmeler de bu gerçeği kanıtlamaktadır. Örneğin “Çocuklar İçin Müzik” adıyla anılan Schulwerk (Öğretici Eser), 18 dile çevrilmiş ya da uyarlanmıştır. ABD’de binlerce öğretmen, Orff- Schulwerk yaklaşımını bilinçli olarak kullanmaktadır. Bu yaklaşımla ilgili yazılan kitap ve makaleler ise yüzlerle ifade edilmektedir. Öte yandan Orff Enstitüsü uzmanları tarafından değişik ülkelerde her yıl çok sayıda seminerler düzenlenmektedir. Bu seminerlerdeki çalışma kümelerini ise engellilerden sokak çocuklarına, bebeklikten yuvaya, yuva çağından yaşlılar yurdunda yaşayanlara kadar uzayan geniş bir alan oluşturmaktadır.

Peki Türkiye’de durum nedir? sorusuna yanıt aramak, bu çalışmanın çıkış noktasını oluşturmuştur.

Amaç

Bu araştırmanın amacı, Orff- Schulwerk yaklaşımının Türkiye’deki tarihsel sürecini ortaya koymaktır.

Türkiye’de Orff- Schulwerk Yaklaşımı

Türkiye’de Orff- Schulwerk yaklaşımı, Uçan’ın (2002) da belirttiği gibi 1990’lı yılların başlarına kadar çeşitli yönleriyle ve parça parça biliniyor ve yaşanıyordu. 1990’lı yıllardan başlayarak Orff- Schulwerk yaklaşımına ilgi biraz daha artmış, bu konudaki çalışmalarda bir artış gözlenmiştir. Yine de temel olarak Orff- Schulwerk yaklaşımının ele alınması ve uygulanmasının en temel yeri olan üniversitelerde durum hiç de iç açıcı değildir. Ne konservatuvar müzik bölümlerinde ne de

ilköğretim bölümlerinde müzik eğitiminde Orff- Schulwerk yaklaşımı sistemli olarak ele alınmaktadır. Alınıyorsa bile bu tamamen bireysel çabalar çerçevesinde kendini göstermektedir. Eğitim Fakültelerinin 1998 yılında yeniden yapılanmasıyla oluşturulan genel izlencede her bir ders için taslak izlenceler sunulmuştur. Müzik dersleriyle ilgili taslak izlencelerde ise ne yazık ki Orff- Schulwerk yaklaşımıyla ilgili olarak Orff’lu çalgılar olarak da bilinen vurmali çalgılara yer verilmiş ama öğretimin temel ilkeleri olarak nitelendirilen müzik-dans ve söz öğelerinin eğitimde kullanımına ilişkin herhangi bir açıklamaya rastlanmamaktadır. Bu eksikliklere karşın kimi Eğitim Fakültelerinin müzik öğretmenliği anabilim dallarındaki eğitimcilerin kişisel bilgi ve deneyimleriyle sınırlı da olsa Orff- Schulwerk yaklaşımında uygulamalar yaptıkları bilinmektedir.

Başlangıç

Orff- Schulwerk yaklaşımının Tarihsel sürecine bakıldığı zaman şu kronoloji ile karşılaşılmaktadır:

Türkiye’de Orff-Schulwerk yaklaşımı ile ilgili çalışmalar, müzik eğitimcisi Muzaffer Arkan’la başlamıştır. 1950’li yılların başında henüz konservatuvarda öğrenci iken Carl Orff’la tanışmıştır:

“Sanırım 1951’de ilk tanışmamız, 51’de mi? O civarda bir şey... Mektup yazdım ve dedim ki sizinle tanışmak arzu ediyorum. Nasıl bir görüşme imkanı bulabiliriz? Sayın Carl Orff da bana yazdığı mektupta diyor ki Münih’e geldiğiniz zaman şu telefonda beni arayın... Avrupa’da düzenlenen uluslararası müzik festival ve seminerlerine katılmak üzere gittiğim zaman, “gelip sizi alacağım” dediler ve gelip aldılar...(Arkan, 2004).

Carl Orff'un çalışmalarını yerinde izleyen Arkan, bir yandan öğreti hakkında bilgilenirken diğer yandan da Orff çalgılarını tanımış, örnek uygulamalarını görmüştür:

"Orada, evinde bir katta tarihi slefona, metalefonlar ta asırlarca önce yapılmış şeyler. Beni gezdirdi. Sonra da kendisinin Stüdyo 49'da imal ettirdiği bu aletleri evinde bana gösterdi. Dedi ki bunlar da benim bu "Orff-Schulwerk für Kinder" metodum için ismarladığım, yaptırdığım aletler. Onları özel imal ediyorlar. Stüdyo 49 sadece Orff aletleri imal ediyor. Ve onu söyledi ve gösterdi. Ben de bundan tabii çok duygulandım. Münih'te radyoevinde çalışması vardı. TV ve radyoda çocukları çalıştırıyor. Oraya beni de götürdü, onları izledim (Arkan, 2004).

Bu çalışmalarını düzenli olarak 6 yıl yaz aylarında sürdüren Arkan, Münih ve Salzburg'da yapılan seminerlere ve sempozyumlara katılmıştır. Bu arada kendisinden yapılan istek üzerine kimi Türk ezgilerini de Orff çalgılarına uyarlamış ve Carl Orff'a göndermiştir. Carl Orff'un çocuklar için müzik anlayışını Türkiye'de ilk olarak TED Ankara Koleji'nde kullanmıştır:

"Şöyle ki orff çalgılarını "Orff Schulwerk für Kinder" (Çocuklar için Orff Öğretisi) sisteminin çalgılarını, ilk kez Türkiye'ye ben getirdim. İlk kez Türk Eğitim Derneği Ankara Koleji'ne getirttik ve ilk uygulamayı orada yaptım. Bunun konserlerini izleyen değerli Profesör Edward Zuckmayer bir konserime geldi, davet ettim. Konserimle çok ilgilendi, çok hoşuna gitti ve bu Orff çalgılarıyla yapılan çalışmaların ne kadar enteresan olduğunu canlı olarak gördü. Zaten biliyor ama Türkiye'deki uygulamasını görünce heyecanlandı... Çalgıları, Gazi Eğitim Enstitüsü'nün Müzik Bölümü'ne de getirmeyi sağladı (Arkan, 2004).

1890'da doğup, 1972'de ölen Zuckmayer, I. Dünya Savaşı sonrasında 1936'da Ankara'ya gelmiş, 1938'de Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü başkanlığına getirilmiş, ölene kadar bu kurumdaki görevini sürdürmüştür. Zuckmayer, Türkiye'deki müzik eğitim anlayışını biçimlendiren kişi olmuştur. Türkiye'de Orff-Schulwerk yaklaşımını, Arkan'dan bir adım daha ileri götürerek öğretmen yetiştiren kurumlardan Gazi Eğitim Enstitüsü'ndeki öğrencilerine tanıtmıştır. Bu durumu Uçan ve Dinçer Baykara şöyle dile getirmişlerdir:

"Ben Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü'ne 1959 yılında girdim. İlk yıl Zuckmayer'in yönetimindeki bölüm orkestramızda gördüm Orff çalgılarını. Bu çalgılar, orkestramız ve korumuzla gerçekleştirilen Anadolu gezilerimizde, eğitim konserlerinde kullanılıyordu. Ben ilk kez Orff çalgılarını bölümümüzde 1.sınıfta orkestramızda yanımda çalışırken görme olanağı buldum. Ben orkestrada keman çalıyordum, yanımdaki iki arkadaşımın biri metalofon, diğeri kislofon çalıyordu. Orff çalgılarını ilk kez orada ben, Zuckmayer'in yönetimindeki eğitim müziği çalışmalarında gördüm" (Uçan, 2002).

"Gazi'de okurken, 60-63 arası. Zuckmayer'le çalışıyorduk bire bir. İşte koro öğretmenimiz oydu. O da işte koroların içinde Orff çalgılarına yer vermişti. Ara ara yapılan açıklamalardan sonra Orff çalgılarının bazılarını orkestra içinde ve koro eşliğinde kullandık" (Baykara, 2002).

Zuckmayer'le koro çalışmalarında başlayan Orff-Schulwerk yaklaşımını ne yazık ki öğrencileri tarafından pek kabul görmemiş olsa gerek ki mezun olduktan sonra bu öğretiden derslerinde yararlanmamışlar. Baykara, "Arkadaşlarımla bu konuyu konuşmadım. Yani Zuckmayer'den ne kadar yararlandıklarını bilmiyorum. Ama onların birçoğu yani tanıştığım arkadaşlar hep klasik

eğitimde kaldılar. Klasik eğitimi tercih ettiler ve alay ettiler benimle” (Baykara, 2002).

1959'da Zuckmayer'in yaptığı denemeler, 1968-1969 yıllarında Erdoğan Oktay ve Muammer Sun'un yürüttüğü hizmetiçi eğitim kurslarında ele alınır. Muzaffer Arkan ise konservatuvarda çalışıyor olması nedeniyle o yıllarda öğretmenlerle Orff- Schulwerk yaklaşımına ilişkin uygulama yapma fırsatı bulamamıştır.

1970'li yıllarda Orff- Schulwerk yaklaşımıyla ilgili bir çalışmaya rastlanmamıştır.

“1981- '82'de, şu anda uygulanan 1994 yılında kabul edilmiş, ilköğretim müzik dersi izlencesini (programını) oluşturmak için çalışmalara başlanmıştır. Oluşturma süreleri zaman zaman çok uzun süreli kesintiye uğrayan bu izlencede (programda) Orff- Schulwerk yaklaşımından birtakım yansımalar görülmektedir” (Uçan, 2002).

Liz Teyze Çocuk Yuvası / LERA'nın Yaptığı Çalışmalar

1981-82'de başlayan müzik programının oluşturulma çalışmasının yanı sıra o yıllarda Orff- Schulwerk yaklaşımının Türkiye'de gelişmesini, yayılmasını sağlayan bir özel kurum “Liz Teyze Çocuk Yuvası” görülmektedir. Bu süreci kızı Rana Sey Uluç şöyle dile getirmektedir:

“Annem Liz Sey 1975-76 yılında Liz Teyze Çocuk Yuvası'nı resmen açtı. 1980 yılına kadar yarım gün yuva olarak devam ediyordu. O arada birlikte çalıştığı öğretmenler, özellikle o dönemde birlikte çalıştığı Nalan Olgun'la hem flüt kullanarak hem onların çocuk gelişimcisi olarak dağarcığındaki çocuk şarkılarından esinlenerek kısmen Almanca şarkıları da kullanarak müziği yuva eğitiminde kullanıyorlarmış... 1979-80 senesinde Nalan Olgun yuvadan ayrılmış başka bir yere geçmiş, onun ayrılmasıyla birlikte yuvadaki

müzik eğitiminin veya müzik aktivitelerinin niteliğinin düştüğünü hissetmiş, annem. Dolayısıyla bir araya girmiş. Bu arayışın içinde olduğu dönemde aklına genç kızlığında Avusturya'da olduğu dönemde radyodan duymuş olduğu Carl Orff'un yaptığı programları dinlediğini hatırlıyor. Yani aklına onlar geliyor... Aynı dönemde bir tanıdığı vasıtasıyla İnci Baykara, onu duyuyor ve onun buna benzer bir şeyler yaptığını duyuyor ve onunla tanışmaya karar veriyor... Ve bu şekilde 1981'den itibaren birlikte çalışmaya başlamışlar” (2002).

Böylece, İnci Baykara'nın Liz Teyze Çocuk Yuvası'nda çalışmasıyla birlikte, Orff- Schulwerk yaklaşımı Türkiye'de yeni bir gelişim seyri göstermiştir. Baykara, öğrencilik yıllarında tanıştığı Zuckmayer'den Orff- Schulwerk yaklaşımını; 1968'de düzenlenen hizmetiçi eğitim kursunda, Erdoğan Okyay ve Muammer Sun'dan, bu yaklaşımın eğitimde nasıl kullanılacağı konusunda uygulamaları görmüştü. Artık müzik derslerini bu yöntemle işlemeye karar veren Baykara bunu şöyle dile getirmektedir:

“1968 yılı Temmuz ayında Ankara'da düzenlenen, benim de Diyarbakır'dan katıldığım hizmetiçi eğitim kursunda Sn. Erdoğan Okyay (görüşmede Muammer Sun'un da adı belirtilmiştir) bu konuda epeyce bilgi verdi. uygulamalar yaptırdı. Hemen hemen herkes Orff öğretisinin kullanılmasına karşı çıkarak 'bizimle alay ederler, zilli öğretmen vb. isimler takarlar' dediler. Ben ise Diyarbakır'a döner dönmez kurstan öğrendiklerimi uygulamaya o anda karar vermişim. Çünkü, mesleğe başladığım günden beri beni huzursuz eden bir konunun cevabının bulmuş gibi idim, denemeliydim” (2000).

Liz Teyze Çocuk Yuvası müzik çalışmalarında bundan sonra Orff- Schulwerk

yaklaşımını kullanarak devam eder ve bugün de bu çalışmalar hız kazanarak sürmektedir.

1986 yılında Liz Teyze Çocuk Yuvası'nda İnci Baykara'nın kendi yerine yetiştirdiği Sulbiye Şenyiğit'in yanı sıra Gaye Ülkü'yü Liz Sey Viyana'da yapılan bir çalışmaya götürür.

1988 yılında yine Liz Teyze Çocuk Yuvası çocuk gelişimci bir öğretmenini, yuva yöneticilerinden birini ve drama eğitimcisi Sevim Miral'i Almanya'da bir çalışmaya yollar.

1993 yılı Şubat ayında Liz Teyze Çocuk Yuvası ilk çalıştayı yapar.

Bu çalıştayıdan sonra Liz Teyze Çocuk Yuvası bunu düzenli olarak kursa dönüştürme kararı alır. Baykara yuva öğretmenlerini eğitmek için düzenledikleri derslere dışardan gelen kişilerin sayısının gittikçe artması ve çalışmaya olan ilgiden dolayı Liz Sey'in kurs düzenleme kararı verdiğini belirtmektedir. Bu süreci Sey-Uluç şöyle dile getirmektedir:

"İlk çalıştayımızdan (workshop) sonra bunu devam ettirme talebi geldi. Çok keyif aldık. 'Öğreneceğimiz çok şey var' dedi insanlar. Çok ısrarla üzerinde durdular. Bunun üzerine 1993'te Ekim döneminden itibaren bunu üç aylık kurslara dönüştürdük"(2002).

Liz Teyze Çocuk Yuvası 1993'ten 2003'e kadar yaklaşık yirmi kurs ve çalıştay düzenlemiştir.

Üniversite İşbirliği İle Yapılan Çalışmalar

1984 yılında Bilkent'te müzik hazırlık okulu için "Orff Çalgıları Uygulamaları" yapılmıştır.

1991 yılında Ulrike Jungmair, ilk kez Gazi Üniversitesi ve Alman Kültür Merkezi'nin işbirliği ile çalıştay yönetmeye çağrılır.

Yurtdışı Çalışmalarına Katılım

Değişik zamanlarda yurt dışında düzenlenen çalışmalara da gidilmiştir. Bunlar şunlardır:

1998 Kordela ve Ada Strobl'daki çalışmaya katılır.

2000 Mart ayında Rana Sey Uluç Finlandiya'ya sempozyuma gitmiştir.

2000 Temmuz ayında Ali Öztürk, Augusta Münir Traunwalchen'de düzenlenen Uluslararası Orff Öğretisi sempozyumuna katılıp devamında Strobl'daki bir haftalık Orff Öğretisi kursuna Tugay Başar ile katılmışlardır.

2000 Ekim ayında Rana Sey Uluç Münih'te Orff merkezinde Wilhelm Keller'in doğum günü nedeniyle düzenlenmiş bir sempozyuma gözlemci olarak katılmıştır. Aynı sempozyuma özel eğitim alanında çalışan bir psikolog da İzmir'den katılmıştır.

2002-2003 öğretim yılında Ali Öztürk Carl Orff Vakfı'nın bursunu alarak Salzburg Orff Enstitüsünde "Postgraduate Advanced Studies in Music and Dance Education: Orff-Schulwerk" programını tamamlamıştır.

2003-2004 öğretim yılında Onur Erol da burslu misafir öğrenci olarak Carl Orff Enstitüsünde çalışmalara katılmıştır.

Bildiri, Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri

Ulaşılan bildiri ve tezlerin yıllara göre dizilişi şöyledir:

1984 yılında İzmir'de "1.Ulusal Müzik Bilimleri Sempozyumu"nda Duran Gezen'in sunduğu, "Orff Çalgıları ve Müzik Eğitimimiz" konulu bildiri.

1995 yılında Nuran Karayel, Liz Teyze Çocuk Yuvasında uygulanan müzik öğretimini inceleyen “Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Müzik Programının Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezi.

2002 yılında İstanbul’da ALEV Okulları tarafından düzenlenen 1. Uluslararası Orff Schulwerk Sempozyumu’nda Ali Öztürk’ün sunduğu “Orff Öğretisi ile Yaratıcı Drama Arasındaki İlişki” konulu bildiri.

Tülay Ekici, Orff Çalgıları ve Müzik Eğitiminde Kullanım Yöntemleri, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enst. Müzik Eğitimi ABD, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: 1998.

Zekiye Arı, Orff Metodu ve Çalgılarının Müzik Öğretimindeki Önemi Üzerine Bir Araştırma, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enst. Müzik Eğitimi ABD, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya: 2000.

Ayperi Dikici, Orff Tekniği ile verilen Müzik Eğitiminin Matematik Yeteneğine Etkisinin İncelenmesi, Ankara Üniversitesi Ev Ekonomisi ABD (Çocuk Gelişimi) Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: 2000.

Şafak Burçak Alkanlı, Rengin Altınok, Ummuhan Gülen, Murat Serdar Durak, Zafer Özsoy – Yeni Bir Eğitim ve Öğrenim Biçimi: Orff Okul Öğretisi – Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enst. – Y. Lisans çalışması, İstanbul: 2004.

A. Semra Yirmidokuz, NLP ve Orff , İst. Ticaret Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enst. Uygulamalı Psikoloji – Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: 2004.

Bunlar dışında bazı müzik öğretimine ilişkin kitaplardaki bölümlerde, paragraflar halinde Orff- Schulwerk yaklaşımından söz edildiği görülmektedir. Örneğin, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Okulöncesi Öğretmenliği Programı, Editör Ali Öztürk, Müzik Öğretimi (2001), kitabında ve Çocukta Yaratıcılık ve Drama (2003), kitabında ilgili bölümlerin olduğu görülebilir.

ALEV (Avusturya Liseliler Eğitim Vakfı) Okullarının Yaptığı Çalışmalar

24 Ocak 2002 tarihinde İstanbul’da ALEV (Avusturya Liseliler Eğitim Vakfı) okulları bünyesinde, Katya Ojala Koçak’ın yöneticiliğinde Orff- Schulwerk Eğitim ve Danışmanlık Merkezi kuruldu. Bu merkez şu çalışmalarını yapmıştır:

Orff Info adlı dergiyi 3 ayda bir yayımlamaktadırlar.

ALEV okullarındaki müzik dersleri başta olmak üzere kimi derslerde öğretiyi doğrudan kullanmaktadırlar.

16-18/12/2002’de 1.Uluslararası Orff-Schulwerk sempozyumunu gerçekleştirmişlerdir.

Bu araştırmanın yapıldığı tarihe kadar, değişik yer ve zamanlarda elliden fazla çalıştay ve seminer düzenlemişlerdir.

Diğer

1994 yılında TRT’de Süheyla Sinkil’in “Şekerleme Sepeti” adlı çocuk programında müzik bölümü Orff öğretisinden yararlanılarak Dinçer Baykara tarafından hazırlanmıştır.

1996 yılından beri Sevda-Cenap And Müzik Vakfı tarafından Akyurt / Ankara’da düzenlenen

yaz kurslarında Dinçer Baykara Orff Öğretisi ile Erken Müzik Eğitimi çalışmalarını sürdürmüştür.

2001 yılında Anadolu Üniversitesi AÖF (Açıköğretim Fakültesi)'ün Okulöncesi Öğretmenliği Programı kapsamında Ali Öztürk'ün editörlüğünde hazırlanan "Müzik Öğretimi" kitabının Orff öğretisiyle ilgili bölümleri TRT 4'ün AÖF saati için hazırlanmış ve yayımlanmıştır.

Onur Erol ve Katya Kojala Koçak 2005 yılında "Karemela Sepeti" adlı kitabı yazmışlardır

Sonuç

Orff- Schulwerk yaklaşımının temelinde sürekli kendini yenileme ve yeni biçim arayışları yatar. Gelişmeye ve geliştirmeye açık olması, onun güncel kalmasını sağlamıştır. Ancak gözden uzak tutulmaması gereken, gelişme ya da yenilik yapma adına yanlışlara düşmemektir. Bunun için de Orff- Schulwerk yaklaşımı temellerinin ve amaçlarının göz ardı edilmemesi gerekir.

Orff- Schulwerk yaklaşımının Türkiye'de kalıcı, doğru ve geliştirilmeye açık olarak yaygınlaşabilmesinin ancak üniversitelerde gerçekleştirilebileceğine inanılmaktadır. Bugüne değin bu konuda sistemli bir çalışmanın yapılmamış olması eksiklik olarak düşünülmelidir. Eğitim fakültelerinin Müzik Öğretmenliği bölümleri başta olmak üzere

Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenliği Anabilim dallarının ilgili programlarında yapılacak düzenlemeler, Orff- Schulwerk yaklaşımının tüm eğitim aşamalarına ulaşmasını sağlayabilecektir.

Bu araştırma kapsamında, görüşme yapılan kişilerin ve ulaşılan kaynakların dışında da verilerin olabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle ulaşılamayan bilgi ve belgelerin yeni bir çalışmayla, Orff- Schulwerk yaklaşımının Türkiye'deki gelişimi bakımından tamamlayıcı olabileceği önerilmektedir.

Kaynaklar

- Arkan, Muzaffer. 13.2.2004 tarihinde Ali Öztürk'ün kendisiyle yaptığı görüşme.
- Dinçer Baykara, İnci. 1.6.2002 tarihinde Ali Öztürk'ün kendisiyle yaptığı görüşme.
- 1.Ulusal Müzik Bilimleri Sempozyumu Bildirileri*. 7-9 Mayıs 1984. Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, İzmir: 1984.
- Orff Eğitim ve Danışmanlık Merkezi Belgeliği, İstanbul, 2005.
- Uçan, Ali. 1.6.2002 tarihinde Ali Öztürk'ün kendisiyle yaptığı görüşme.
- Uluç Sey, Rana. 1.6.2002 tarihinde Ali Öztürk'ün kendisiyle yaptığı görüşme.

Summary

Orff-Schulwerk Approach From Past to Now in Turkey

Ali ÖZTÜRK*

Anadolu University

The Orff-Schulwerk approach is to be used the components of music, dance and speech under the name of educational activities. In other words, the components, stated above, are to become evaluated as a basic expression means in different educational fields, especially in music one. Orff-Schulwerk approach, globalised today thanks to different cultures and languages in different sides of world has been recognised not so early in Turkey. To become known what has been done about the literature till now will direct towards what is going to be done after that.

In this search, the process which Orff-Schulwerk approach has passed in Turkish education system till now, has been taken up. The interview has been done with Rana Uluç Sey so as to transfer the experiences of Lizoletto Sey (died in 2002), İnci Baykara, Ali Uçan and Muzaffer Arkan who have participated in the activities of Orff-Schulwerk approach from its beginning to now with the aim of collecting data after scanning the literature. The obtained informations have been interpreted by using semi-structured interview.

Günter schule, Carl Orff and Dorothee Günther set up the first cooperation between them in 1923, has become the starting-point of a powerful educational seed. Mostly new creative studies have followed the studies of rhythmic gymnastic and dance realized with the use of percussion instruments with the participation of Gunild Keetman as a student to Günter-schule in 1925, the points of Orff is view over literature, he studied till that day have changed to brand

new dimension. by setting the Orff Schulwerk centre and have arranged seminars there. Educating teacher has been started for music and movement education with this centre, which has been changed to the Orff institute in 1963. The possibilities of seminar, education and research have still been presented in Orff Institute to the ones, interested with Orff Schulwerk from different sides of the world. On the other hand, many seminars are arranged by specialists of Orff Institute in different countries for every year. Study groups in these seminars are composed of long fields which extend from the abstracted to urchins, from infancy to preschool, from preschool to old people's rest home.

Orff-Schulwerk approach was known and applied seperatedly with its different sides in Turkey till the beginning of 1990s. After the 1990s, the attention to Orff Approach has increased. The increase in studies about this have been observed. In spite of that, the position in universities where are the basic place of application and examination of Orff Schulwerk approach, is not so pleasant. Orff Schulwerk approach isn't taken up sistematically either in the music parts of conservatory or musical education part of primary school.

Even though it is applied, this shows itself absolutely in terms of individual efforts. In general programme, constructed with restructuring of education faculties in 1998 the draft programmes for each lesson have been presented. In the draft programme, dealt with music lesson, unfortunately, percussion instruments known as Orff instruments,

* Assist. Prof. Dr., Anadolu University, Elementary Education Department, Preschool Teacher Education Division, E-mail: alio@anadolu.edu.tr

delat with Orff Schulwerk have been placed; however, any explanation about the use of music-dance and speech components on education, called as the basic principles of the literature hasn't been stated. Despite of these deficiencies, it is known that some educators in main branch of music teaching faculties have applied in Orff Approach even though they have individual knowledge and experience.

Upon looking at the time period studies, the studies related with Orff Schulwerk Approach in Turkey have began with Muzaffer Arıkan, music educator. At the beginning of 1950, he has recognized with Carl Orff when he was just a student in conservatory. Arıkan who continues regularly studies in summer months of 6 years, joined seminars and symposiums in Munich and Salzburg.

Zuckmayer, born in 1890, died in 1972, who came to Ankara after first World War in 1936, was brought to chairmanship of music branch of

Gazi Education Institute in 1938, continued this duty until his death. Zuckmayer became the person who put in a shape the understanding of music education in Turkey. In Turkey, he introduced Orff-schulwerk approach by improving it more forward than Arıkan, to his students in Gazi education Institute, one of the associations which brings up the teacher.

Liz Teyze primary school is expected as a special association which provides to improve and distribute Orff Schulwerk approach in Turkey at that years, besides trying to be constructed the music programme which began in 1982-1982. In 24 February 2002, in Istanbul at the constitution ALEV schools, director of Katya Ojala Koçak, Orff Schulwerk Education and consultancy centre was set up. Some researchers contribute to improve Orff Schulwerk approach in Turkey with article, thesis and practice besides these studies.